

daling van het vertrouwen van minderheden in de politie en een daling van hun geloof in een eerlijke behandeling.

Wanneer het besluit van een politieambtenaar om iemand te controleren uitsluitend of hoofdzakelijk wordt ingegeven door zijn of haar ras, etnische afkomst of geloofsovertuiging, is sprake van discriminerende etnische profilering, stelt het FRA. Door dergelijke praktijken kunnen bepaalde gemeenschappen in de EU vervreemd raken en dit kan weer bijdragen aan inefficiënt politietoetreden.

Specifiek voor België werden Noord-Afrikanen en Turken bevraagd. Daaruit kwam naar voor dat 13% van de bevraagde Noord-Afrikanen en 6% van de Turken vinden dat ze omwille van hun etniciteit door de politie gecontroleerd werden. Verder wordt ook dieper ingegaan op het aantal keer dat ze gecontroleerd werden het afgelopen jaar, de plaats van controle, de mate waarin de politie respectvol was, ... Opmerkelijk voor de Belgische resultaten is het sterke verschil in vertrouwen in de politie. Voor de Noord-Afrikanen en Turken samen bedraagt dit slechts 52%, terwijl dit bij de bevraagde autochtonen 76% is.

Naast de rapportering over de resultaten van haar onderzoek, heeft het FRA ook een positionele gids opgemaakt, waarmee een duidelijk kader inzake etnische profilering wordt gecreëerd: *Towards More Effective Policing – Understanding and Preventing Discriminatory Ethnic Profiling: A Guide*. Deze leidraad bevat een heldere definitie en uitleg van discriminerende etnische profilering. De leidraad moet de politie helpen discriminerende praktijken tegen te gaan en kan daarom worden gebruikt als instrument ten behoeve van een effectiever politietoetreden in een gekleurde samenleving.

Volgens het FRA is profilering op zich een rechtmatige onderzoekstechniek en kan deze gebruikt worden bij de aanpak van gepleegde misdrijven en bij het voorkomen van toekomstige misdrijven. Het gaat dan om gebruik van indicatoren die verwijzen naar fysieke kenmerken, verschijning of gedrag (zoals kledij, bezochte plaats, etniciteit) en die de basis vormen voor een politiecontrole. Essentieel is wel dat etniciteit nooit als enige criterium kan dienen voor een politiecontrole. Er moeten met andere woorden 'reasonable grounds' of 'ernstige aanwijzingen in gedrag, tijd en ruimte'

zijn ...¹ De gids bevat in dit verband verder een aantal voorbeelden die het al dan niet kunnen gebruiken van etniciteit als criterium voor een politiecontrole helder maken.

Van de 27 EU-lidstaten is het Verenigd Koninkrijk de enige lidstaat waar gegevens over politiecontroles, inclusief informatie over de etnische afkomst van de betrokkenen, systematisch worden verzameld en gepubliceerd. Daaruit blijkt ondermeer dat hoewel allochtonen soms meer gecontroleerd worden dan autochtonen, het aantal 'hits' beduidend lager ligt. Dankzij deze gegevens zijn de politie en lokale gemeenschappen op de hoogte van de situatie in de praktijk en kunnen ze politietoetreden herkennen dat soms discriminerend is. De gids besluit met een aantal aanbevelingen om discriminerende etnisch gebaseerde politiecontroles tegen te gaan zoals opmaak van duidelijke richtlijnen, training, meer registratie, ...

Beide publicaties zijn beschikbaar op www.fra.europa.eu.

Kristof De Pauw*

Naar een nationale Nederlandse politie

Minister Opstelten wil de huidige 26 politiekorpsen in een zo kort mogelijk tijdsbestek omvormen tot één nationale politie. Voortvarendheid is nodig om de gevolgen voor het dagelijks werk van de politie te beperken en tegelijkertijd de prestaties en de slagkracht van de politie te verbeteren. Eind 2011 moeten de voorbereidingen voor de nationale politie zijn afgerond. Als de nieuwe politiewet wordt aangenomen door de Staten-Generaal, kan op 1 januari 2012 onmiddellijk worden gestart met de nationale politie. Tot dat moment worden geen onomkeerbare stappen gezet. Dat staat in het uitvoeringsprogramma vorming nationale politie dat minister Opstelten op 31 maart 2011 aan de Tweede Kamer heeft gestuurd.

(zie: Rijksoverheid – documenten en publicaties) Het Uitvoeringsprogramma vorming nationale

¹ Deze voorwaarden voor politiecontrole vinden we terug in onze Belgische Wet op het Politieambt.

* Hoofdcommissaris, Korpschef, Politiezone Geraardsbergen-Lierde

politie (Ministerie van Veiligheid en Justitie, Den Haag, 31 maart 2011) motiveert het waarom van een nationale politie. Deze moet leiden tot een politie die in staat is beter invulling te geven aan de eisen die de maatschappij stelt. De nationale politie moet bijdragen aan een veiligere leefomgeving, meer vertrouwen bij burgers en meer tevredenheid bij agenten. Met de nationale politie wordt het aantal spelers in de besturing en het bestuur van de politie overzichtelijker. Met een eenduidige governancestructuur komt er een optimale aansluiting op zowel lokale als landelijke prioriteiten. Met de nieuwe structuur is er ook sprake van een duidelijk democratisch gelegitimeerd beheer van de politie. Het bij de regionale politiebesteding gepercipieerd 'democratisch' gat, verdwijnt volgens deze nota, nu de Tweede Kamer de minister direct op zijn bestuursverantwoordelijkheid voor de politie kan aanspreken. De centralisatie van de bedrijfsvoering zal in belangrijke mate bijdragen aan het doelmatiger werken van de politieorganisatie. De politie zal meer tijd in de buurten doorbrengen en minder tijd besteden aan administratief en bureaucratisch werk. Ook zal de politie de minder zichtbare maatschappij ontwrichtende criminaliteit moeten aanpakken. De nationale politie zorgt ervoor dat elke agent beter toegerust en opgeleid de straat op gaat en zijn werk zo goed mogelijk uitoefent. Veel goede voornemens dus, waarbij de vraag rijst in welke mate de huidige politiestructuur deze objectieven niet realiseerde en hoe deze argumenten opwegen tegen de redenering die een tijd geleden, ook vanuit de politie, tegen deze hervorming werd gevoed.

Ondertussen gaat de voorbereiding van de vorming van een nationale politie in Nederland gestaag door. Zojuist werden, naast G. Bouman die als kwartiermaker (beoogde korpschef) werd aangesteld, de politiecommissarissen J. Van den Berg, Ruud Bik (huidige baas KLPD) en Leon Kuijs aangeduid om deel uit te maken van de korpsleiding. Vrij vlug zullen ook de beoogde chefs van de tien overblijvende regio's worden benoemd. Opvallend en interessant voor de Belgische politie is het besluit over herverdeling budget dat ondertussen ook naar de Tweede Kamer werd gestuurd (zie: Rijksoverheid – documenten en publicaties). In totaal 21 politiekorpsen krijgen er tussen 2011 en 2015 extra geld bij. Dat is het gevolg

van een herverdeling van het politiebudget en de inzet van extra middelen uit het regeerakkoord. Het kabinet investeert 300 miljoen opendoelend tot 370 miljoen euro in de politie om een structurele operationele sterkte van 49,500 fte te bekostigen. Door de herverdeling zullen vier korpsen in budget dalen. Bij de nieuwe verdeling van het politiebudget is beter gekeken naar de behoefte aan politiezorg in het land. Verder moet de herverdeling bijdragen aan de doelstellingen uit het regeerakkoord, zoals de verbetering van de aanrijtijden in stedelijke en niet-stedelijke gebied. De herverdeling van het politiebudget heeft gevolgen voor de sterkte van de verschillende korpsen. De meeste korpsen die geld krijgen, stijgen de komende jaren ook in sterkte. Acht korpsen die extra budget krijgen, hebben vooruitlopend op deze herijking de afgelopen jaren al extra sterkte gerealiseerd. Zij moeten nu in sterkte een stap terugdoen. Drie korpsen (Kennemerland, Amsterdam en Haaglanden) moeten zowel in budget als in sterkte dalen. Deze daling wordt bereikt via natuurlijk verloop. Gedwongen ontslagen zijn niet aan de orde. Door de herijking wordt het politiebudget de komende jaren zo goed mogelijk verdeeld over het land. Gelet op de invoering van de nationale politie is het volgens minister Opstelten belangrijk dat er nu eindelijk duidelijkheid is over de budgetten en de daarmee samenhangende operationele sterkte.

Willy Bruggeman